

# บทที่ 1 บทนำ



## ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นิสิต นักศึกษา นับว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญและเป็นบุคคลที่น่าสนใจควรศึกษา เพราะเป็นผู้ที่จะทำให้อ มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาขึ้นมาและยังมีบทบาทที่สำคัญทั้งทางการศึกษา เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศอีกด้วย จึงจำเป็นต้องพัฒนาให้มีคุณค่าต่อชาติบ้านเมืองให้มากที่สุด เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 (ราชกิจจานุเบกษา 2520:350) หมวด 2 ข้อ 33 ว่า "การศึกษาระดับอุดมศึกษา มุ่งพัฒนาความเจริญของงานทางสติปัญญาและความคิดเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ มุ่งสร้างสรรค์กำลังคนในระดับวิชาการ และวิชาชีพชั้นสูงเพื่อพัฒนาประเทศ และมุ่งพัฒนาคนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้และเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอันมีคุณค่าแก่บุคคล สังคม และประเทศชาติ"

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามจุดมุ่งหมายดังกล่าว สถาบันอุดมศึกษาคควรจะตระหนักถึงภารกิจและหน้าที่ที่จะต้องมีการจัดการที่ดี เพื่อที่จะหล่อหลอมนิสิตนักศึกษาในสถาบันให้มีบุคลิกภาพ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การจัดการที่ดีนอกจากจะประกอบด้วยการวางแผนการศึกษา การจัดการเรียนการสอนแล้ว องค์ประกอบต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยจะต้องมีความพร้อม อาทิเช่น ความพร้อมของผู้บริหาร อาจารย์ อุปกรณ์การเรียนการสอนต่าง ๆ และที่สำคัญที่สุดคือความพร้อมของนิสิตนักศึกษา การที่นิสิตนักศึกษามีความพร้อมจะทำให้การเรียนการสอนพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการที่จะช่วยพัฒนานิสิตนักศึกษาได้ดีที่สุดหรือมีความพร้อมมากขึ้นเพียงไรนั้นย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารและคณาจารย์มีความเข้าใจถึงลักษณะธรรมชาติของนิสิตนักศึกษาว่าเป็นอย่างไร ดังที่ ประขอบ คุปรัตน์ (2527:209) ได้กล่าวว่าสถาบันใดก็ตามที่รู้และเข้าใจในวัตถุประสงค์ของตนคือนิสิตนักศึกษา และสามารถจัดระบบและดำเนินงานของตนในด้านการเรียนการสอนการให้บริการและการปกครองที่สอดคล้องกับลักษณะและความต้องการของนิสิตนักศึกษา แล้วย่อมมีโอกาสประสบความสำเร็จได้มากกว่าสถาบันที่ผู้บริหารปราศจากความรู้ ความเข้าใจในนิสิตนักศึกษา ซึ่ง ไพบูลย์ สีนลารัตน์ (2524:37) ได้กล่าวว่าอาจารย์ผู้สอนจะดำเนินการสอนได้ดีและมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อเข้าใจลักษณะและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นอย่างดี นอกจากนี้ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2527:13) ได้กล่าวว่า อาจารย์จำเป็นต้องศึกษาสภาพนิสิต เพื่อให้เข้าใจความต้องการในการศึกษาอิทธิพลที่มีผลต่อการเรียนรู้ ความคาดหวัง และธรรมชาติของผู้เรียนซึ่งจะช่วยให้อาจารย์ได้ทราบข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยอยู่ในวัยที่กำลังจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ โดยทั่วไปจะมีอายุระหว่าง 17-22 ปี บุคคลที่อยู่ในวัยนี้เป็นบุคคลที่มีอารมณ์อ่อนไหวมากกว่าบุคคลในวัยอื่น ในขณะที่เดียวกันก็กระตือรือร้นอยากรู้ อย่างทดลองสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ดังที่เชื่อกันตามทฤษฎีจิตวิทยาว่า วัยนี้เป็นวัยที่บุคคลกำลังแสวงหาเอกลักษณ์ (identity) โดยเฉพาะนิสิตนักศึกษาเป็นบุคคลที่มีสติปัญญาโดยเฉลี่ยสูงกว่าบุคคลอื่นในวัยเดียวกัน การปฏิบัติตนของเขาจึงมีลักษณะพิเศษ ไม่เข้ารูปเข้ารอยกับระเบียบประเพณีของสังคม

ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีความรับผิดชอบในการจัดสภาพแวดล้อมเหมาะสมสร้างความปลอดภัยให้เกิดขึ้นกับสภาวะจิตใจของนิสิตนักศึกษา เพื่อให้เขาได้มีโอกาสแสดงออกทางอารมณ์และความคิดในทางที่ถูกที่ควร

เมื่อเริ่มตั้งมหาวิทยาลัยในสมัยแรกนั้น จุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอน ก็เพื่อการผลิตบัณฑิตหรือข้าราชการให้แก่กระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ (วิจิตร ศรีสอาน 2518:22) นิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษารับในจำนวนจำกัด แต่ต่อมาความต้องการโอกาสทางการศึกษามีมากขึ้นตามลำดับ มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้นทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาคย่อมมีเอกลักษณ์และสภาพแวดล้อมที่แตกต่างจากภาคอื่น ๆ และส่วนกลางดังที่ สัมพันธ์ พันธุ์พฤษฯ ได้กล่าวว่าสภาพแวดล้อมของภาคต่าง ๆ ย่อมมีความแตกต่างกันโดยธรรมชาติ ทั้งขนบธรรมเนียม ประเพณี ทัศนคติและค่านิยม (สัมพันธ์ พันธุ์พฤษฯ 2520:16) ซึ่งชิคเกอร์ริง (Chickering 1969 อ้างใน Miller and Prince 1976:110) ได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่าลักษณะภายนอก ภายในและแหล่งที่ตั้งของสถาบันนั้น ๆ มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษา โดยสิ่งแวดล้อมจะเป็นตัวตกแต่งหรือบ่งพฤติกรรมของบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น และเนื่องจากนิสิตศึกษามาจากภูมิลาเนาที่ต่าง ๆ กัน จึงย่อมมีลักษณะประจำตัวที่แตกต่างกันไปตามภูมิหลังหรือประสบการณ์ที่เคยได้รับมา เมื่อเข้ามาอยู่ในมหาวิทยาลัยที่มีสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิตที่ผิดไปจากเดิม นักศึกษาดังกล่าวจะต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยอันจะนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาและที่สำคัญก็คือการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของนิสิตนักศึกษาที่เกิดขึ้นระหว่างที่เข้ามาศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยนี้จะยังคงอยู่ติดตัวนักศึกษา แม้ว่าจะสำเร็จการศึกษาไปแล้วก็ตาม (Feldman and Newcomb 1970:325)

เนื่องจากลักษณะของนิสิตนักศึกษาจะมีความแตกต่างกันในด้านบุคลิกภาพ ความสนใจ ความสามารถ ฯลฯ ตามประเภทของสถาบัน และสาขาวิชาที่เรียน ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาถึงลักษณะของนิสิตนักศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษา ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียนแต่ละประเภท

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทยที่จัดตั้งขึ้นในยุคของการเร่งรัดพัฒนาประเทศ เปิดการเรียนการสอนในปี พ.ศ. 2507 โดยกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งเมื่อจัดตั้งแล้วก็ส่งมอบไปให้สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี (วิจิตร ศรีสอาด 2518:30) โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้เป็นสถาบันการศึกษาและการวิจัยให้การศึกษาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมทั้งของชาติและท้องถิ่น โดยเฉพาะภาคเหนือ เพิ่มกำลังผลิตนักวิชาการชั้นสูงให้สอดคล้องกับความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อการพัฒนาประเทศ ตลอดจนจนเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นอุดมศึกษาไปสู่ภูมิภาค เพื่อขจัดความขัดแย้งในส่วนกลาง และให้ความสะดวกแก่ประชาชนในส่วนภูมิภาค (20 ปี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ : 42-43)

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีคณะวิชาทั้งสิ้น 13 คณะ ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะเทคนิคการแพทย์ คณะจิตรศิลป์ และบัณฑิตวิทยาลัย

ผู้วิจัยเลือกศึกษาลักษณะนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เนื่องจากเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของภาคเหนือ มีสาขาวิชาครบตามที่ต้องการจะศึกษา คือ สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ นอกจากนี้ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงลักษณะของนักศึกษา รวม 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ความคิด อารมณ์ สังคม ประเพณีและวัฒนธรรม ศาสนา และด้านความเป็นตัวของตัวเอง

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาลักษณะของนักศึกษา ด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านชนบประเพณีและวัฒนธรรม ด้านศาสนาและด้านความเป็นตัวของตัวเองของนักศึกษาศาสา-  
วิทยาศาสตร์กายภาพ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. เปรียบเทียบลักษณะนักศึกษาด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านอารมณ์ ด้านสังคม  
ด้านชนบประเพณีและวัฒนธรรม ด้านศาสนาและด้านความเป็นตัวของตัวเองระหว่างนักศึกษาศาสา-  
วิทยาศาสตร์กายภาพ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

## คำถามในการวิจัย

1. ลักษณะนักศึกษา 7 ด้านของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่แต่ละสาขาวิชาเป็นอย่างไร
2. ลักษณะนักศึกษา 7 ด้านของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ระหว่างนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ สาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ สาขาวิชาสังคมศาสตร์และสาขาวิชามนุษยศาสตร์แตกต่างกันหรือไม่

## ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยจะกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาลักษณะนักศึกษา 7 ด้านของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2530 โดยสนใจศึกษาแบ่งตามสาขาวิชา
2. ศึกษาลักษณะนักศึกษา 7 ด้าน คือ ด้านความรู้ ความคิด อารมณ์ สังคม ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม และด้านความเป็นตัวของตัวเอง
3. ตัวแปรที่จะศึกษา
  - 3.1 ตัวแปรอิสระที่จะใช้ในการวิจัย ได้แก่ สาขาวิชา 4 สาขา คือ
    - 1) วิทยาศาสตร์กายภาพ ประกอบด้วย คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์
    - 2) วิทยาศาสตร์ชีวภาพ ประกอบด้วย คณะแพทยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะเทคนิคการแพทย์ คณะพยาบาลศาสตร์
    - 3) สังคมศาสตร์ ประกอบด้วย คณะสังคมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์
    - 4) มนุษยศาสตร์ ประกอบด้วย คณะมนุษยศาสตร์ คณะจิตรศิลป์
  - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ลักษณะนักศึกษา 7 ด้าน คือ ด้านความรู้ ความคิด อารมณ์ สังคม ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม และด้านความเป็นตัวของตัวเอง
4. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามลักษณะนักศึกษาเป็นเครื่องมือ โดยให้นักศึกษาเป็นผู้ประเมินลักษณะของตนเอง

## ข้อตกลงเบื้องต้น

กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยการประเมินลักษณะตนเองตามความเป็นจริง

## คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะนักศึกษา หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริงของนักศึกษามหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้จะจำแนกลักษณะนักศึกษา ออกเป็น 7 ด้านดังนี้

ลักษณะด้านความรู้ หมายถึง ความสนใจ การเอาใจใส่ศึกษาแล้วเรียน ชัยหมั่นเพียร รู้จักแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ทั้งในสาขาวิชาที่ตนเองศึกษาอยู่และต่างสาขาวิชา จนมีความรู้กว้างขวาง ทั้งในด้านวิชาการทั่วไป และวิชาชีพ

ลักษณะด้านความคิด หมายถึง คิดอย่างมีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สุขุม รอบคอบ รู้จักคิดวิเคราะห์ มีวิจารณ์งานที่ดี

ลักษณะด้านอารมณ์ หมายถึง การมีอารมณ์ที่มั่นคงแจ่มใส ควบคุมอารมณ์ได้ดี ละเอียดอ่อน ง่ายซึ่งในความงามของธรรมชาติและศิลปะ

ลักษณะด้านสังคม หมายถึง ทักษะทางสังคม การติดต่อเกี่ยวข้องกับสังคม ได้แก่ กิริยา วาจา การแต่งกาย รสนิยม การประพฤติปฏิบัติตามกาลเทศะ ความสนใจต่อสังคม การเมือง รวมถึงความรับผิดชอบต่อสังคม

ลักษณะด้านศาสนา หมายถึง ความเชื่อและการปฏิบัติตามธรรมเนียมหรือกฎเกณฑ์ หรือคำสอนของศาสนา ตลอดจนการนำคำสอนนั้น ๆ มาใช้ในวิถีชีวิตประจำวัน

ลักษณะด้านศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี หมายถึง ความสนใจขนบประเพณี และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าและอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมไทย นิยมใช้ของไทยและของท้องถิ่น

ลักษณะด้านความเป็นตัวของตัวเอง หมายถึง การเข้าใจตนเองรู้จักสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง พึ่งตนเอง แสวงหาแนวทางที่จะจัดการกับชีวิตของตนเองได้ดี

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 ซึ่งลงทะเบียนเรียนในภาคปลายปีการศึกษา 2530 สาขาวิชาหมายถึงสาขาวิชาต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 สาขาวิชาและแต่ละสาขาวิชาจะประกอบด้วยคณะวิชาต่าง ๆ ดังนี้

1. สาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ ประกอบด้วย คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์
2. สาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ ประกอบด้วย คณะแพทยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชกรรม คณะเทคนิคการแพทย์ คณะพยาบาลศาสตร์
3. สาขาวิชาสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย คณะสังคมศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์
4. สาขาวิชามนุษยศาสตร์ ประกอบด้วย คณะมนุษยศาสตร์ และคณะวิจิตรศิลป์

## ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- (1) ได้มีการรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- (2) เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษา เรื่องของนักศึกษาและใช้เป็นรากฐานในการวิจัย ต่อเนื่อง เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจ การควบคุม และการทำนายตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์เชิงประจักษ์
- (3) เพื่อประโยชน์ต่อผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในการที่จะใช้เป็นประโยชน์เป็นแนวทางในการวางแผนนโยบายจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษา จัดหลักสูตร สภาพแวดล้อม การเรียนการสอนกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาให้ได้ผลสูงสุดตามสภาพที่เป็นจริง
- (4) ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในมิติหรือแง่มุมต่าง ๆ ให้กว้างขวางลึกซึ้งต่อไป
- (5) เพื่อเป็นข้อความรู้ในวิชานิติศึกษาศาสาอุดมศึกษา

## วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่างประชากร
  - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระดับปริญญาตรีปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2530 จำนวนรวมทั้งสิ้น 2,041 คน
  - 1.2 การเลือกตัวอย่างประชากร ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) โดยผู้วิจัยเลือกตัวอย่างประชากรจากนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยวิธีสุ่มแบบแบ่งเป็นพวกหรือชั้น (Stratified Random Sampling) อย่างเป็นสัดส่วน แล้วจึงสุ่มตัวอย่าง อย่างง่ายตามสาขาวิชา คณะวิชา ได้ตัวอย่างประชากรทั้งหมด 408 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

  - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบ ซึ่งเป็นการถามข้อเท็จจริงเรื่อง เพศ อายุ ภูมิลำเนาเดิม ศาสนา ที่พักอาศัยขณะศึกษา ระยะเวลาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย ผลการศึกษาโดยเฉลี่ย สายการศึกษา ก่อนเข้ามหาวิทยาลัย เป้าหมายเมื่อสำเร็จการศึกษา การทำงานพิเศษขณะที่กำลังศึกษา เหตุที่ทำงานพิเศษ ขณะศึกษา สถานภาพของครอบครัว รายได้ของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับลักษณะสภาพหรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริงของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ รวม 7 ด้าน คือ ด้านการแสวงหาความรู้ ด้านความคิดเชิงวิเคราะห์ สร้างสรรค์ ด้านอารมณ์มั่นคงและการควบคุมอารมณ์ ด้านความสัมพันธ์กับสังคมและการเข้าสังคม ด้านศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีไทยในท้องถิ่น ด้านศาสนาและการยึดมั่นในหลักคำสอน และด้านความเชื่อในตนเอง และภาคภูมิใจตนเอง ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคอร์ท (Likert) ที่ให้ผู้ตอบประมาณค่า 5 ช่วง มีทั้งหมด 63 ข้อ เป็นคำถามเชิงนิเสธ จำนวน 18 ข้อ คือข้อ 21, 26, 32, 38, 39, 40, 41, 44, 46, 47, 49, 60, 73, 76, 77, 78, 79, 80

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับความคิดเห็นและการประเมินลักษณะด้านต่าง ๆ ของผู้ตอบในเรื่องความสำคัญของลักษณะนักศึกษาด้านการแสวงหาความรู้ ด้านความคิดเชิงวิเคราะห์ สร้างสรรค์ ด้านอารมณ์มั่นคงและการควบคุมอารมณ์ ด้านความสัมพันธ์กับสังคมและการเข้าสังคม ด้านศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีไทยและท้องถิ่น ด้านศาสนาและการยึดมั่นในหลักคำสอน และด้านความมั่นใจในตนเองและรู้จักตนเอง ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคอร์ท (Likert) ที่ให้ผู้ตอบประมาณค่า

### 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้เก็บข้อมูลโดยติดต่อกับงานแนะแนวและจัดหางาน กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ให้ติดต่อผู้แทนชั้นปีที่ 4 เพื่อดำเนินการแจกและเก็บแบบสอบถามตามจำนวนที่ต้องการ

### 4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว ผู้วิจัย ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะสภาพ หรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริงของลักษณะนักศึกษา ด้านความรู้ ความคิด อารมณ์ สังคม ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี ศาสนาและด้านความเป็นตัวของตัวเอง

### 5. ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย

รายงานผลการวิจัยนี้ ได้แบ่งออกเป็น 5 บท บรรณานุกรม และภาคผนวก โดยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย คำถามในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กล่าวถึง ลักษณะ และธรรมชาติของนิสิตนักศึกษา ประเภทของนิสิตนักศึกษา องค์ประกอบลักษณะนิสิตนักศึกษาในด้านต่าง ๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะนิสิตนักศึกษา ทั้งงานวิจัยในต่างประเทศและในประเทศ

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย กล่าวถึง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การกำหนดค่าของมาตราส่วนประมาณค่า การแปลค่าของมาตราส่วนประมาณค่า การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ บรรณานุกรม แสดงรายการหนังสือ บทความ และเอกสารอื่น ๆ ที่ใช้ประกอบการวิจัย

ภาคผนวก ประกอบด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย และการคำนวณค่าความเชื่อมั่น แบบแอลฟา ( $\alpha$  - Coefficient)

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย